Co?rafya Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Co?rafya Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19161

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Co?rafya Tutum Ölçe?i (CTÖ), H. Tekinarslan taraf?ndan 2006 y?l?nda lise ö?rencilerinin co?rafya dersine yönelik sahip olduklar? tutum düzeylerini belirlemek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, ö?rencilerin co?rafya dersine kar?? gösterdikleri duyu?sal tepkileri, ilgiyi, motivasyonu ve derse yönelik genel alg?lar?n? nicel olarak ölçmeyi hedefler. Ölçe?in geli?tirilme süreci, Ankara'daki Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. CTÖ, e?itim psikolojisi alan?nda co?rafya e?itiminin etkinli?ini de?erlendirmede önemli bir araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Co?rafya, tutum, tutum ölçe?i, lise ö?rencileri, co?rafya e?itimi, duyu?sal alan, Tekinarslan (2006), geli?tirme.

Yazarlar

Tekinarslan, H.

Amaç

Co?rafya Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, lise düzeyindeki ö?rencilerin co?rafya dersine yönelik olumlu veya olumsuz e?ilimlerini ve duyu?sal yakla??mlar?n? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, e?itimcilerin ve müfredat geli?tiricilerin co?rafya ö?retim yöntemlerini ve içeri?ini ö?rencilerin ihtiyaçlar?na ve alg?lar?na göre ayarlamalar?na yard?mc? olmay? hedefler.

Ölçek, ö?rencilerin co?rafya dersine ne kadar de?er verdiklerini, dersi ne kadar s?k?c? veya faydal? bulduklar?n? ve kariyer hedefleri aç?s?ndan co?rafyay? nas?l konumland?rd?klar?n? ölçmeye odaklanm??t?r. Bu sayede, co?rafya dersine kar?? geli?tirilen tutum düzeyleri belirlenerek dersin popülaritesini art?rmaya yönelik stratejiler geli?tirilebilir.

Yap?

Ölçek, psikolojideki temel duyu?sal yap? ta?lar?ndan biri olan 'tutum' yap?s?n? ölçmektedir. Tutum, bireyin belirli bir objeye, duruma, ki?iye veya burada oldu?u gibi bir ders konusuna kar?? geli?tirdi?i ö?renilmi?, de?erlendirici ve nispeten kal?c? e?ilimdir. Co?rafya dersine yönelik tutum, genellikle bili?sel (dü?ünce), duyu?sal (duygu) ve davran??sal (eylem) bile?enlerden olu?ur.

CTÖ, ö?rencilerin co?rafya ile ilgili bilgiyi alg?lama biçimlerini ve bu bilgiye kar?? hissettikleri duygusal tepkileri (örne?in, ilgi, kayg?, motivasyon) kapsayan duyu?sal alan? hedef al?r. Ölçe?in

ARABPSYCHOLOGY.COM

alt boyutlar?, muhtemelen derse yönelik ilgi, dersin faydas?na inanma ve co?rafyan?n zorluk derecesine ili?kin alg?lar gibi yap?sal bile?enleri kapsamaktad?r, ancak bu detaylar için orijinal yüksek lisans tezi incelenmelidir.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirilme a?amas?nda elde edilen geçerlik çal??malar? hakk?nda özet kaynakta spesifik istatistiksel veriler bulunmamaktad?r. Ancak, bir tutum ölçe?i geli?tirilirken genellikle içerik geçerli?i ve yap? geçerli?i yöntemleri kullan?l?r.

?çerik Geçerli?i: Maddelerin co?rafya dersine yönelik tutumu ne derece temsil etti?ini belirlemek amac?yla uzman görü?lerine ba?vurulmu? olmas? beklenir.

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? teorik yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ünü kan?tlamak için genellikle Faktör Analizi (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Güvenirlik

Kaynak özette Co?rafya Tutum Ölçe?i'nin güvenirlik katsay?lar?na ili?kin do?rudan bir bilgi yer almamaktad?r. Geli?tirme çal??malar?nda yayg?n olarak kullan?lan güvenirlik yöntemleri ?unlard?r:

?ç Tutarl?l?k (Cronbach Alfa): Ölçek maddelerinin birbirleriyle ne derece tutarl? oldu?unu gösteren Cronbach Alfa katsay?s?n?n hesaplanm?? olmas? beklenir. Bu katsay?, ölçe?in genel iç tutarl?l???n? gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek amac?yla test-tekrar test yöntemi de kullan?lm?? olabilir.

Faktör Analizi

Co?rafya Tutum Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla Faktör Analizi yönteminin kullan?ld??? tahmin edilmektedir. Bu analiz, ba?lang?çta çok say?da olan ölçek maddelerini daha az say?da ve anlaml? alt boyutlara (faktörlere) indirgemeyi amaçlar.

Bir tutum ölçe?i olarak, CTÖ'nün genellikle "Co?rafya Dersine ?lgi ve Motivasyon," "Co?rafyan?n Faydas?na ?nanma" ve "Co?rafya Dersine Yönelik Kayg?" gibi faktörlere ayr?ld??? varsay?labilir. Bu faktörler, ö?rencilerin tutumlar?n?n hangi spesifik alanlarda yo?unla?t???n? gösterir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir ölçme arac?d?r.)

Format: Büyük olas?l?kla Likert Tipi Ölçek (Kat?l?yorum/Kat?lm?yorum derecelendirmesi bazl? self-raporlama).

Dil Mevcut: Türkçe.

Popülasyon Grubu: E?itim alan?ndaki ö?renciler.

Ya? Grubu: Lise ö?rencileri (Genellikle 14-18 ya? aral???).

Popülasyon Detaylar?: Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan teze göre Ankara'daki liselerde ö?renim gören ö?renciler örneklem grubunu olu?turmu?tur.

Test Metodolojisi: Uygulama, genellikle ka??t-kalem veya dijital ortamda, ö?rencilerin kendi beyanlar?na dayanan bir self-raporlama yöntemiyle gerçekle?tirilmi?tir. Cevaplar, Likert tipi bir derecelendirme sistemi üzerinden toplanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

E?itim psikolojisi, duyu?sal özellikler, Likert ölçe?i, güvenirlik, geçerlik, ö?renci ba?ar?s?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara (2006 tezi referans al?narak).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, H. Tekinarslan'?n 2006 y?l?nda tamamlad??? yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirildi?i için, akademik ve e?itim amaçl? kullan?mlar?nda genellikle yazar?n izni veya tezin yay?nland??? kurumun (Gazi Üniversitesi) akademik izin politikalar? geçerlidir. Ölçe?in ticari kullan?m? için ek izinler gerekebilir. Ölçe?in geli?tirildi?i ve ilk kez kullan?ld??? y?l **2006**'d?r. Ölçe?e eri?im bilgisi Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden sa?lanabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Tekinarslan, H. (2006). *Lise ö?rencilerinin co?rafya dersine kar?? tutumlar?n?n de?erlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez Kayna??na Eri?im: tez.yok.gov.tr

Co?rafya Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta ölçek maddeleri listelenmemi?tir. Maddelerin tam içeri?i ve derecelendirme sistemi (Likert tipi basamak say?s?) için H. Tekinarslan'?n 2006 tarihli yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Olas? Derecelendirme Format?: Ölçe?in Likert tipi olmas? beklenmekte olup, tipik olarak 5'li veya 7'li derecelendirme seçenekleri kullan?lm??t?r (Örne?in: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum).

ARABPSYCHOLOGY.COM